

VLAAMS DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ORNITHOLOGIE - ERK. P706369
JANUARI - FEBRUARI - MAART 2008 - JAARGANG 74 - NUMMER 1

België-Belgique
P.B.
ANTWERPEN X
3/1485

Afgiftekantoor Antwerpen X

Natuur.oriolus

Fenologie 2007

Sternen
op vlotjes

Velduilen
in Uitkerke

G. Driessens
2008

Natuurpunt
Coxiestraat 11, B-2800 Mechelen

natuurpunt Studie

Fenologie: resultaten en bespreking 2007

GERALD DRIESSENS

De oorspronkelijke dataset bestond uit 3887 gegevens. Na uitfilteren van dubbeltellingen en niet eerste waarnemingen per gebied bleven er nog 2235 bruikbare gegevens over. Het gaat hier om de eerste waarnemingen per soort per gebied. Soorten waarvan minder dan 20 waarnemingen overbleven werden niet opgenomen. Voor meer info over het weer in het voorjaar van 2007 zie artikel *Bijzondere vogelwaarnemingen voorjaar 2007*.

Gebruikte afkortingen en uitdrukkingen:

N = aantal ontvangen waarnemingen; GA = Gemiddelde aankomstdatum; ex. = exemplaar; m. = mannetje, v.= vrouwtje, kp.= koppel, zp. = zangpost; rp.= roeppost, tp. = ter plaatse, VWG = Vogelwerkgroep

Van elke soort zijn datumgrenzen gehanteerd voor de gegevens. Al te vroege gegevens werden geschrapt (overwinteraars of te grote kans op fouten) maar ook late gegevens werden geweerd. Deze datumgrenzen kunnen van jaar tot jaar schommelen afhankelijk van jaarlijkse verschillen in het weer en in de aankomstperiode.

01341 Ooievaar *Ciconia ciconia* GA 16/02 (2006: 11/03) N 33 (2006: 47)

De drie januari- gegevens hebben betrekking op overwinterende vogels. Uitzonderlijk is de groep van 27 vogels over Doel en Boekel op 17 februari.

01910 Zomertaling *Anas querquedula* GA 13/03 (2006: 4/04) N 40 (2006: 36)

Feb	17	Landegem, Schipdonkkanaal	Alain De Vreese
Maa	4	Aalst, Honegem	Koen Maere
	7	Reninge, Westbroek	3 ex. Guido Quaghebeur

02310 Wespiedief *Pernis apivorus* GA 15/05 (2006: 20/05) N 48 (2006: 46)

Apr	13	Mechelen	Willy Beullens
	14	Emblem, Kleine Netevallei Meeuwen, Militair domein	Jan Goossens Michel Emmers

02381 Zwarte Wouw *Milvus migrans* GA 19/04 (2006: 17/04) N 26 (2006: 32)

Apr	9	Sint-Laureins, Boerenkreek	Bart Vandevoorde
	10	Assenede, Pennemanspolder Kalken, Kalkense Meersen	Luc Bekaert Jan Putteman

02391 Rode Wouw *Milvus milvus* GA 19/03 (2006: 19/03) N 26 (2006: 31)

Maa	4	Kasterlee, Aa-vallei Mechelen, Walem Tienen, bezinkingsputten	Rudy Aeschlimann Willy Beullens Michaël Vandeput
-----	---	---	--

02601 Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus* GA 12/04 (2006: 6/04) N 34 (2006: 51)

Enkele gegevens in begin maart hadden betrekking op nog aanwezige overwinterende vogels en werden uit de fenologiedataset verwijderd.

Er waren ook 3 januari- en 2 februari-gegevens.

Maa	14	Kalmthout, Kalmthoutse Heide	Kris Weemaes
	17	Sint-Margriete	2 ex. Walter Hamelincx
		Verrebroek, Haazop	Karel Brijssinck

03011 Visarend *Pandion haliaetus* GA 15/04 (2006: 10/04) N 24 (2006: 30)

Maa	2	Zonhoven, Wijvenheide	Erik Schorpion
	11	Eppegem, Dorent	René De Boom
	14	Eksaarde, Moervaartmeersen	Claudine Vandenbergh

03101 Boomvalk *Falco subbuteo* GA 19/04 (2006: 25/04) N 47 (2006: 71)

Maa	24	Verrebroek, Drydijk	Norbert Willaert, Wilfried Van den Schoor, Louis Verstrepen
Apr	5	Brugge, Graaf Visart	Jan Desmet
	10	Brasschaat, Klein Schietveld	Luc Van Schoor

03701 Kwartel *Coturnix coturnix* GA 13/05 (2006: 16/05) N 30 (2006: 27)

Maa	7	Sint-Denijs	Dirk Derdeyn
	8	Neerpelt, Het Hageven	Hans Custers
	10	Lapscheure, Zeepolder	Dominique Verbelen

Zomertaling *Anas querquedula* (Foto: Marc Willaert)

04692 Kleine Plevier *Charadrius dubius* GA 24/03 (2006: 5/04) N 40 (2006: 41)

Maa	4	Bredene, Spanjaardduinen	Erik Vanloo
	5	Ham, Genendijk	Peter Janssens
	10	Zonhoven, Wijvenheide	Marc Lodewijckx

05170 Kemphaan *Philomachus pugnax* GA 17/03 (2006: 1/04) N 21 (2006: 23)

Er waren twee februariwaarnemingen.

Maa	2	Schulen, Schulensbroek	3 ex. Pieter Hendrickx
	4	Kieldrecht, Puttenweiden	15 ex. Luc Van de Perre
	7	Berlare/Zele, Scheldebreeken	André Van Doorselaer, Rudi van Onderbergen

05320 Grutto *Limosa limosa* GA 16/03 (2006: 12/03) N 37 (2006: 41)

Feb	3	Gent, Bourgoyen	2 ex. Geert Spanoghe
	5	Kalken, Kalkense Meersen	3 ex. Jan Putteman
	15	Reninge, Westbroek	21 ex. Wim Packet, Koen Devos

05381 Regenwulp *Numenius phaeopus* GA 14/04 (2006: 15/04) N 40 (2006: 44)

Maa	29	Willebroek, Blaasveld	Wim Van Den Bossche
Apr	1	Relegem, Kruiskouter	Michel Janssens
	2	Zuienkerke, Nieuwmunster	Dirk Vercoutter

Boomvalk *Falco subbuteo* (Foto: Bart Peeters)

05480 Groenpootruiter *Tringa nebularia* GA 13/04 (2006: 18/04) N 36 (2006: 41)
Maa 23 Heist, Kleiputten Lode Gillis
26 Zeebrugge, De Fonteintjes Paul D'Hoore
27 Genk, De Maten Carlo Vanderydt

05560 Oeverloper *Actitis hypoleucos* GA 17/04 (2006: 22/04) N 37 (2006: 55)
De waarneming van een overwinterd exemplaar in Lier/Duffel werd niet in de berekening GA verwerkt.

Apr 7 Dessel 2 ex Florent Mangelschots
10 Koningshooikt, Itterbeekbekken Wouter Van Assche
Gullegem, Bergelenput VWG Zuid-West
Vlaanderen

05750 Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus* GA 14/03 (2006: 24/03) N 34 (2006: 40)

Wintergegevens van de Drongen, Dudzele, Ekeren, Gentse Kanaalzone, Sint-Lenaarts, Stokkem en Wenduine werden niet in de data opgenomen. Er blijft een potentiële overlap tussen de data van wintervogels en de fenologiegegevens.

Feb 9 Aalter, Mortelput Jan Versigghel
10 Belzele Geert Spanoghe
Vinderhout Geert Spanoghe

06151 Visdief *Sterna hirundo* GA 17/04 (2006: 24/04) N 27 (2006: 24)

Apr 10 Zeebrugge, De Fonteintjes Benny Cottele,
Guido Minnaert
12 Bredene, Spanjaardduinen Johan Buckens
13 De Panne, Noordzee Diederik D'Hert

06871 Zomertortel *Streptopelia turtur* GA 24/04 (2006: 1/05) N 40 (2006: 62)

Apr 2 Maldegem, Maldegemveld Steven De Bruycker
4 Wijgmaal Theo Vreugde
12 De Panne, Noordzee Piet Desmet,
Jelle Quartier

07241 Koekoek *Cuculus canorus* GA 13/04 (2006: 18/04) N 79 (2006: 137)

Maa 31 Meldert, Faluintjes Dries Mertens
Apr 1 Haacht, Schoonbroek Johan De Meersman
2 Bocholt, Smeetshof David Beyen

07951 Gierzwaluw *Apus apus* GA 22/04 (2006: 24/04) N 88 (2006: 97)

Apr 6 Willebroek, Broek Denaeyer Alfons Willemsen
10 Lier, Beneden Netevallei Joachim Tafforeau
12 Oostende Erik Vanloo

09741 Boomleeuwerik *Lullula arborea* GA 14/03 (2006: 13/03) N 26 (2006: 38)

De eerste trekwaarnemingen gebeurden op 4 februari. Een aantal data van pleisterende vogels in januari en februari werden aanzien als mogelijke overwinteraars en niet weerhouden voor verwerking en berekening van de GA.

09811 Oeverzwaluw *Riparia riparia* GA 16/04 (2006: 5/04) N 41 (2006: 49)

Maa 10 Lier, Beneden Netevallei 3 ex Dirk Colin
Willebroek, Broek Denaeyer 2 ex Alfons Willemsen
Zwijnaarde Koen De Witte

09921 Boerenzwaluw *Hirundo rustica* GA 10/04 (2006: 29/03) N 80 (2006: 137)

Feb 18 Koningshooikt, Hazendonk Etienne Huyghe
20 Heist Lode Gillis
21 Grote Brogel Ruben Evens

10011 Huiszwaluw *Delichon urbica* GA 14/04 (2006: 17/04) N 57 (2006: 70)

Apr 3 Kalken, Kalkense Meersen Eric Roels,
Marc Van den Bril
Oedelem, Beverhoutsveld Geert Vanhulle
Tienen, Bezinkingsputten Michaël Vandeput,
Kurt Boux

10091 Boompieper *Anthus trivialis* GA 14/04 (2006: 11/04) N 48 (2006: 52)

Maa 26 Zoutleeuw, Het Vinne Philippe Smets
30 Grimbergen, Lintbos 2 ex Frank Van den Houtte
Neerpelt, Hageven Hans Claes

10170 Gele Kwikstaart *Motacilla flava* GA 17/04 (2006: 13/04) N 59 (2006: 91)

Maa 25 Bocholt, Smeetshof 2 ex Hans Claes
Tienen, Bezinkingsputten Michaël Vandeput,
Kurt Boux, Erwin &
Peter Collaerts
26 Lommel, Kristallijn 2 ex Lex Peeters,
Marc Sloendregt

Groenpootruiter *Tringa nebularia* (Foto: Rudi Debruyne)

11041 Nachtegaal *Luscinia megarhynchos* GA 18/04 (2006: 21/04) N 56 (2006: 61)

Apr 11 Dendermonde Tom Moens
12 Scholen, Schulensbroek Freddy Sanen
13 De Panne, de Westhoek René Billiau

11060 Blauwborst *Luscinia svecica cyanecula* GA 15/03 (2006: 1/04) N 52 (2006: 55)

Maa 4 Kallo/Melsele, Groot Rietveld Jan De Vos
10 Lier, Beneden Netevallei 3 ex Dirk Colin
Mechelen, Bethaniënpolder Willy Beullens

11210 Zwarte Roodstaart *Phoenicurus ochruros* GA 18/03 (2006: 31/03) N 58 (2006: 100)

Feb 21 Geraardsbergen, centrum Johnny Cornelis
Ekeren, Rangeerstation Antwerpen-N Sandra Van Hees
24 Aalter, centrum Jan Versigghel

11221 Gekraagde Roodstaart *Phoenicurus phoenicurus* GA 15/04 (2006: 16/04) N 34 (2006: 62)

Apr 2 Neerpelt, St. Huybrechts-Lille Hans Claes
7 Herentals Florent Mangelschots
9 Kalthout, Kalmthoutse Heide Glenn Vermeersch

11370 Paapje *Saxicola rubetra* GA 17/04 (2006: 27/04) N 30 (2006: 34)

Apr 2 Scholen, Schulensbroek Harry Van de Laer
10 Oostmalle/Zoersel, vliegveld Stijn Leestmans
16 Zeebrugge, Achterhaven Guido Orbie

11392 Roodborsttapuit *Saxicola torquata* GA 14/03 (2006: 25/03) N 64 (2006: 92)

Drie winterwaarnemingen voor 1 februari werden niet gebruikt voor het berekenen van de GA. Vanwege het toenemende aantal winterwaarnemingen worden de eerste waarnemingen hier niet opgelijst.

11460 Tapuit *Oenanthe oenanthe* GA 14/04 (2006: 13/04) N 51 (2006: 65)

Maa 27 Gent, Kanaalzone 2 ex Rien Dekeyser
Retie, Broek Roger De Laat
Zeebrugge, De Fonteintjes Miguel
Demeulemeester,
Paul D'Hoore

11861 Belflijster *Turdus torquatus* GA 12/04 (2006: 7/04) N 67 (2006: 35)

Apr 1 Heverlee, militair domein Kelle Moreau
2 Kalmthout, Kalmthoutse Heide Glenn Vermeersch
3 Scholen, Schulensbroek Willy Vanwesemael

12361 Sprinkhaanzanger *Locustella naevia* GA 15/04 (2006: 21/04) N 44 (2006: 73)

Apr 2 Willebroek, broek Denaeyer Alfons Willemsen
7 Zeebrugge, De Fonteintjes Paul D'Hoore, Joris Elst,
Wim Heylen
8 Lier, Beneden Netevallei Joachim Tafforeau

Gekraagde Roodstaart *Phoenicurus phoenicurus*
(Foto: Marc Van den Brill)

- 12430 Rietzanger *Acrocephalus schoenobaenus* GA 12/04** (2006: 11/04) N 33 (2006: 35)
Maa 28 Stuivekenskerke, Viconiakleiputten Koen Devos
Zeebrugge, Achterhaven Gunther Vergauwen
Apr 1 Harelbeke, De Gavers Filip Goussaert
- 12500 Bosrietzanger *Acrocephalus palustris* GA 17/05** (2003: 13/05) N 44 (2003: 66)
Apr 13 Berlare/Zeke, Scheldebroeken André Van Doorselaer,
Rudi Van Onderbergen
15 Kaprijke Walter Hamelincx
21 Diest, Webbekomsbroek Willy Vanwesemael
- 12511 Kleine Karekiet *Acrocephalus scirpaceus* GA 20/04** (2006: 27/04) N 48 (2006: 61)
Apr 6 Willebroek, broek Denaeyer Alfons Willemsen
10 Neerpelt, Hageven Hans Claes
14 Heist, Kleiputten Maarten Jacobs
- 12590 Spotvogel *Hippolais icterina* GA 12/05** (2006: 16/05) N 44 (2006: 66)
Apr 30 Antwerpen-Linkeroever Luc Audenaerde
Grobendonk, opgespoten terreinen Robin Vermeylen
Neerlinter, Getevallei Michaël Vandeput,
Kurt Boux
- 12741 Braamsluiper *Sylvia curruca* GA 20/04** (2006: 26/04) N 51 (2006: 58)
Apr 9 Herne, Aerebeek Walter Roggeman
11 Houthalen, Tenhaagdoornheide Marc Herremans
Koksijde, Doornpanne Diederik D'Hert
- 12751 Grasmus *Sylvia communis* GA 16/04** (2006: 20/04) N 85 (2006: 103)
Apr 1 Neerpelt, Warmbeekvallei Ludo Beyen
2 Scholen, Schulensbroek Jos Volders, Koen Leysen
Zuienkerke, Nieuwmunster Dirk Vercoutter
- 12761 Tuinfluiter *Sylvia borin* GA 24/04** (2006: 25/04) N 57 (2006: 84)
Apr 9 Kessel, Kloosterheide Jan Goossens
10 Dilbeek, Ketelheide René Dirckx
Willebroek, broek De Naeyer Alfons Willemsen
- 12771 Zwartkop *Sylvia atricapilla* GA 30/03** (2006: 3/04) N 73 (2006: 103)
Twee februarigegevens werden niet gebruikt voor het berekenen van de GA.
Maa 8 Aalst Christophe Bert
10 De Panne, de Westhoek Maarten Jacobs
Heist, Kleiputten Wouter Vansteelant
- 13110 Tjiftjaf *Phylloscopus collybita* GA 12/03** (2006: 23/03) N 132 (2006: 145)
Elf winterwaarnemingen voor 15 februari werden niet gebruikt voor het berekenen van de GA; gelet op het aantal winterwaarnemingen lijkten we voor deze soort de eerste waarnemingen niet op.

- 13120 Fitis *Phylloscopus trochilus* GA 14/04** (2006: 7/04) N 92 (2006: 115)
Maa 10 Emblem, Kleine Netevallei Dirk Colin
20 Willebroek, broek Denaeyer Alfons Willemsen
28 Berlare/Zeke, Scheldebroeken Rudi Van Onderbergen,
André Van Doorselaer
- 13351 Grauwe Vliegenvanger *Muscicapa striata* GA 14/05** (2006: 11/05) N 23 (2006: 41)
Apr 18 Neerpelt, Hageven Hans Claes
28 Sint-Truiden, domein Nieuwenhoven Peter Bellen
29 Glabbeek Philippe Smets
- 13490 Bonte Vliegenvanger *Ficedula hypoleuca* GA 16/04** (2006: 21/04) N 28 (2006: 35)
Apr 9 Essen Joachim Teunen
13 Achel, Warande Hans Claes
14 Brecht, Groot Schietveld Marieke Berkvens
- 15081 Wielewaal *Oriolus oriolus* GA 03/05** (2006: 9/05) N 35 (2006: 69)
Apr 21 Zingem, moeras Vindevogel Eddy Van Den Abeele
23 Scholen, Schulensbroek Marcel Vos
24 Berlare, Hemelse Rij Jan Maertens

Opmerking:

Ook al de overige gegevens zijn gedigitaliseerd en kunnen later worden gebruikt voor verdere studie. Het is niet uit te sluiten dat er bij het invoeren of verwerken van de gegevens een enkel foutje is geslopen in dit jaaroverzicht. Gelieve dit te melden.

Dankwoord

In naam van de Vogelwerkgroep van Natuurpunt wens ik André Vandesande en dit jaar vooral Gaby Jochmans hartelijk te danken voor verzamelen en invoer van gegevens. Ook dank aan o.a. Wouter Vanreusel en Igor Stuyver voor aanleveren gegevens uit de portaalsite.

Gerald Driessens, Natuurpunt Studie, Coxiestraat 11, B- 2800 Mechelen
gerald.driessens@natuurpunt.be

Samenvatting – Abstract - Résumé

Samenvatting - Abstract – Résumé

In het voorjaar van 2007 werden 2235 aankomstgegevens van vogels verzameld in Vlaanderen. De gemiddelde eerste aankomstdatum wordt vergeleken met deze van 2006.

Phenology: results of summer visiting birds in 2007

During spring 2007 2235 first arrival dates were collected for migrating birds in Flanders. From this information the average first arrival date is calculated for each species and compared to similar data of 2006.

Phénologie: resultats printemps 2007

Durant le printemps 2007, pas moins de 2235 données phénologiques ont été rassemblés en Flandre. Elles nous permettent d'établir, pour chaque espèce, la date moyenne d'arrivée et de la comparer avec celle de 2006.